

'Uniforme aanpak van dementie uit den boze'

Op de welzijns-campus van Riemst wordt het eerste woonzorgkruispunt van Vlaanderen uitgebouwd. Thuis verblijvende bejaarden en hun mantelzorgers kunnen in woonzorgcentrum Eyckendael gebruikmaken van de therapeutische en recreatieve diensten.

Johan Abrahams: 'Dementerenden hebben nood aan een veilige, overzichtelijke biotoop.' © rrs

hij. 'Gelukkig is er nog een draagvlak om de dementerende medemens een plaats te geven in de samenleving. Om dat te realiseren, moeten we streven naar kwalitatieve voorzieningen op maat. Een uniforme aanpak is uit den boze. In de klassieke rustoorden hebben bejaarden een kamer en is er een grote gemeenschappelijke ruimte voor de maaltijden en de vrije tijd. Ik heb ze ooit de Alma's van de zorgsector genoemd. Voor dementerenden is dat geen geschikte omgeving. Zij hebben nood aan een veilige, overzichtelijke biotoop zonder grote prikkels omdat ze de kans moeten krijgen om zich te concentreren op hun basisfuncties, zoals rustig eten.'

De vraag is of dergelijke voorzieningen betaalbaar blijven voor de samenleving. Volgens bepaalde prognoses bedraagt de levensverwachting binnen enkele decennia negentig jaar.

'Die discussie moeten we durven voeren, want de grenzen van de verzorgingsstaat zijn bereikt. Om bejaarden zo lang mogelijk in hun thuisomgeving te laten, wordt veel gepraat over de vermaatschappelijking van de zorg. De buurt, familie en vrienden zouden mee moeten instaan voor opvang en verzor-

ging. Dat leidt tot een geweldige paradox. De overheid stimuleert mantelzorg, maar het maatschappijbeeld staat daar recht tegenover. Dementie duurt tot aan de dood gemiddeld acht à tien jaar. Wie kan of wil vandaag in zo'n lang proces stappen? Drukke agenda's, gebroken familiale relaties, kinderen die veraf wonen: het is maar een greep uit een waaier van bemerrende factoren. Daardoor wordt thuiszorg steeds moeilijker.'

Wat is uw antwoord daarop?

'Ik blijf pleiten voor de waardigheid van personen met dementie. In Riemst hebben we die bekommernis zopas vertaald in twee initiatieven: kleinschalige woningen voor telkens zeven dementerende bewoners en het woonzorgkruispunt. Je moet een gedifferentieerd aanbod hebben, want personen met dementie kun je niet allemaal over dezelfde kam scheren. Zo is een kleine woning helemaal niet geschikt voor een dwalende demente omdat die loopruimte nodig heeft. Welke verblijfsvorm je ook kiest, kleinschaligheid moet altijd de betrachting zijn. Ik wil hierbij benadrukken dat de infrastructuur slechts één aspect van goede zorg is. Het is wellicht belangrijker omringd te zijn door

warme, respectvolle zorgverleners.'

In hoeverre is een woonzorgkruispunt een oplossing voor de vergrijzingsproblematiek?

'De taak van de mantelzorger wordt er aanzienlijk door verlicht. Bejaarden worden thuis opgehaald en kunnen in het woonzorgcentrum gebruikmaken van alle aanwezige diensten en faciliteiten. Drie begrippen staan voorop: beweging, ontmoeting en beleving. Voor oude mensen in het algemeen en dementerenden in het bijzonder is bewegen cruciaal om de restcapaciteiten te onderhouden. Als ze die niet meer hebben, schakelen we over naar beleving in de vorm van relaxatieoefeningen. 'Ontmoeting is voor alle bejaarden belangrijk om de vereenzaming tegen te gaan. Als zij een gevarieerde namiddag kunnen doorbrengen in een woonzorgcentrum, hebben ze wekelijks iets om naar uit te kijken. Het woonzorgkruispunt werkt ook in de omgekeerde richting: onze verpleegkundigen en paramedici gaan aan huis om de zorgregie op zich te nemen. Zij geven bijvoorbeeld uitleg aan de mantelzorger over hygiëne en stimuleren hen om naar het woonzorgkruispunt te komen.'

VAN ONZE MEDEWERKER

RUDI SMEETS

RIEMST | 'Met de uitbouw van

een woonzorgkruispunt wordt voor het eerst in de Vlaamse welzijnssector een samensmelting tussen residentiële en transmurale zorg gerealiseerd', zegt Johan Abrahams, directeur van de vzw Bejaardenzorg Grauwzusters. Deze zorgorganisatie overkoepelt drie woonzorgcentra: Eyckendael in Riemst, Sint-Elisabeth in Haselt en Sint-Franciscus in Tongeren. Samen bieden ze een onderkomen aan vierhonderd bejaarden. De 50-jarige Ekselnaar is socioloog van opleiding en auteur van het boek *Respectvol omgaan met personen met dementie*. Hij ijvert al jaren voor het doorbreken van het stereotiepe beeld van dementie. Het woonzorgkruispunt kadert in zijn pleidooi voor een gediversifieerde aanpak van deze aandoening.

'Dementerenden worden vaak getypeerd als individuen zonder persoonlijke en sociale identiteit', zegt